

Stefano Lugli
veredelaar aan de Universiteit van Bologna
fruit@agrsci.unibo.it

Early Star

Foto's: Stefano Lugli

Zeven nieuwe kersenrassen uit Bologna

De afgelopen jaren zijn zeven rassen uit het kersenveredelingsprogramma van de Universiteit van Bologna (Italië) op de markt gebracht. De rassen verschillen in rijptijd van vroeg (voor Burlat) tot laat (tegelijk met Lapins). De zeven rassen worden als Star-serie op de markt gebracht.

De zeven nieuwe, door de Universiteit van Bologna veredelde zoetekersenrassen zijn ontstaan uit kruisingen tussen kwalitatief hoogwaardige Europese genotypes en zelffertiele Amerikaanse rassen. Alle

Sweet Early

zeven zijn ze beschermd door Europees kwekersrecht. Een aantal is tevens beschermd in Australië, Chili, Zuid-Afrika en de Verenigde Staten. De licentieovereenkomsten die zijn gesloten met individuele boomkwekers of groepen van boomkwekers, zijn behandeld door het CRPV (Centro Ricerche Produzioni Vegetali) in Cesena (Italië).

Figuur 1 toont een overzicht van de huidige licentiehouders en de landen waarop de verschillende licenties betrekking hebben. Tussen 2000 en 2007 zijn er van de Star-serie alleen al in Italië 250.000 bomen veredeld. Met de zeven rassen uit deze serie kan in de Italiaanse kersenstreek Vignola een plukperiode van vier weken worden afgedekt. De oogst begint daar rond 20 mei met Sweet Early (een paar dagen voor Burlat) en eindigt half juni met Big Star (enkele dagen na Lapins).

Het begin is zoet en vroeg

Sweet Early is een groeikrchtig ras. De kersen zijn aantrekkelijk en rijpen vroeg en uniform. De vruchten kunnen twee dagen voor Burlat in één keer worden geplukt en hebben bij de pluk de CTIFL-kleurcode 4. Ze zijn groot – zo'n 62% van de kersen is 28 mm – en zoet. Het suikergehalte ligt gewoonlijk rond de 16°Brix en het zuurgehalte is lager dan 4 gram per liter.

In de veldproeven van de Universiteit van Bologna was de productie van Sweet Early op traditionele (sterke) onderstammen vanaf het vierde jaar tussen de 16 en 18 ton per hectare. Op enkele plaatsen in Noord-Italië is gebleken dat Sweet Early op zwakke onderstammen als Gisela 5 en 6 ook in het tweede en derde jaar al goed productief kan zijn. Voor nieuwe beplantingen op een sterke onderstam luidt het advies om de bomen als smalle vaas met meerdere harttakken op te kweken in combinatie met een lange snoei in de eerste vier tot vijf jaar na het planten.

Early Star rijpt net na Burlat

Early Star is een aantrekkelijk ras, omdat de vruchten vroeg – net na Burlat – rijpen en een goede kwaliteit hebben. Early Star reageert min of meer hetzelfde op traditionele onderstammen als Sweet Early. Op de onderstam Colt is de productie klein, op MM 14 en CAB 6P (*Prunus cerasus*) is die duidelijk beter met 15 tot 20 ton per hectare in het zesde en zevende jaar, en op Gisela 5 is de productie uitgesproken goed.

De vruchtmaat ligt rond de 26 mm (45%) en 28 mm (38%). De kersen hebben een goede stevigheid, maar de smaak kan soms wat middelmatig en wat zuur zijn. Early Star kon in de veldproeven bij een CTIFL-kleurcode 6 worden geplukt – net als New Star – en had een plukvenster van zeven tot acht dagen. Aan het eind van de plukperiode nam de maat substantieel toe en werd de hardheid iets minder.

Grace Star: de troef

De topper in de serie is Grace Star. De rijptijd van dit ras is vroeg tot middentijds. Grace Star produceert grote, uniforme en aantrekkelijke vruchten die bij de consumenten vanwege het uiterlijk én de smaak erg populair zijn. In een wedstrijd in de hoofdstad van de Italiaanse kersenteelt, Vignola, won het ras de prijs voor de beste kers in 2007.

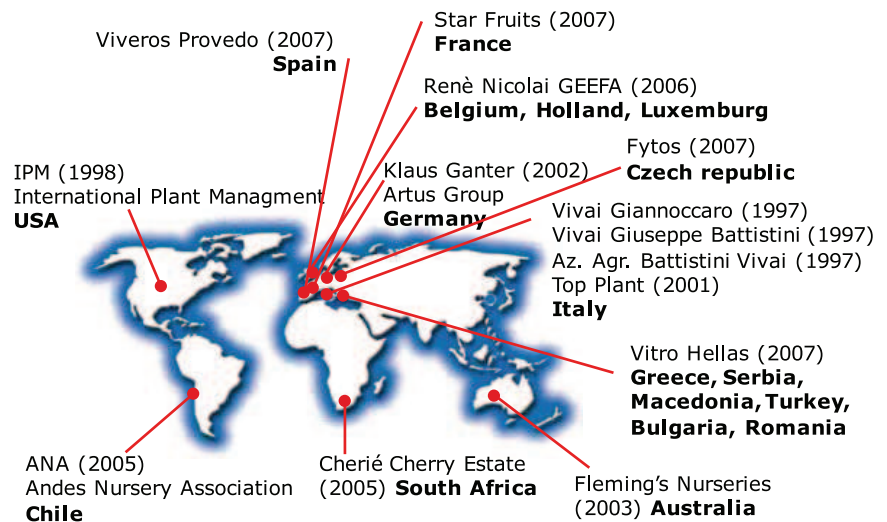
De productie op MM 14 en CAB 6P is met respectievelijk 15 en 20 ton per hectare goed en toch nooit overdadig. Bijna 80% van de vruchten is groter dan 28 mm met matig hard vruchtvlees en een uitgebalanceerde zoet-zuurverhouding. Grace Star rijpt tien tot twaalf dagen na Burlat (gelijk met Giorgia) en heeft dan de CTIFL-kleurcode 2 tot 3. Wanneer er later geplukt wordt, bijvoorbeeld bij de CTIFL-code 4, worden de vruchten in het warme en vochtige klimaat in Italië snel zacht.

Black Star: de zwarte ster

Zoals de naam al doet vermoeden, heeft Black Star een donkerrode, bijna zwarte schilkleur. Black Star is weinig gevoelig voor barsten. Consumenten waarderen de maat en smaak van deze stevige kers. Als Black Star wordt veredeld op sterke onderstammen, begint dit ras vanaf het vierde jaar te produceren. In het zesde à zevende groeijjaar zijn producties van 35 ton/hectare op CAB 6P, 25 ton/hectare op MM 14 en 18 ton/hectare op Colt realistisch. Op de onderstammen CAB 6P en MM 14 is meer dan 70% van de vruchten groter dan 28 mm. Op Colt is dit 90%.

Black Star rijpt middentijds, zestien tot achttien dagen na Burlat (gelijk met Van) en heeft een groot

Figuur 1. Overzicht van boomkwekerijen die een licentie voor de Star-rassen hebben

plukvenster. Uit de waarnemingen van de Universiteit van Bologna blijkt dat als de pluk wordt uitgesteld tot CTIFL-kleurcode 6, het gewicht toeneemt tot 12 gram per vrucht en het suikergehalte tot 20°Brix, zonder dat dit ten koste gaat van de stevigheid van de vruchten.

Nieuwste ras is groot

De laatste toevoeging aan de Star-collectie is Big Star. Dit ras kan worden geplukt bij de CTIFL-kleurcode 5 – een paar dagen voor Lapins. Aangezien Lapins in Noord- en Midden-Italië een van de hoofdassen is, zal Big Star er waarschijnlijk langer over doen om een succes te worden dan de overige Star-rassen.

Big Star

Big Star is wat productie-eigenschappen betreft vergelijkbaar met de andere rassen uit de Star-collectie. In vergelijking met Lapins komt de productie echter wat later op gang. In het zesde groeijaar lag deze op hetzelfde niveau als die van Lapins en in het zevende groeijaar was die groter.

Big Star doet het zeer goed op CAB 6P en MM 14. De vruchten hebben een matige hardheid en een gering zuurgehalte, ze zijn zoet en zeer sappig. In de proeven was het grootste deel van de kersen groter dan 28 mm. Op de onderstam Colt was dit bij 80% van de vruchten het geval, en op CAB 6P en MM 14 bij meer dan 65% van de vruchten. In een recente smaaktest onder consumenten in Apulië bleek Big Star populairder dan Lapins en Ferrovia (Schneider's).

Black Star

Tabel 1. Productie (in ton/hectare) van vijf Star-rassen op drie onderstammen

Ras	Jaar	Onderstam			
		Colt	MM 14	CAB 6P	gemiddeld
Sweet Early	6	2,7	3,4	5,1	3,7
	7	11,3	16,7	18,1	15,4
Burlat	6	4,7	8,7	5,8	6,4
	7	8,3	8,9	10,3	9,2
Early Star	6	0,4	5,1	7,9	4,5
	7	10,8	19,6	14,6	15,0
Grace Star	6	14,9	7,1	14,9	12,3
	7	19,3	12,2	19,3	16,9
Giorgia	6	8,2	10,1	10,9	9,7
	7	15,8	16,8	12,3	15,0
Black Star	6	3,2	6,8	10,3	6,8
	7	12,2	27,9	44,8	28,3
Big Star	6	0,9	2,8	4,9	2,9
	7	16,1	18,3	28,8	21,1
Lapins	6	5,9	8,0	10,1	8,0
	7	20,3	19,2	13,8	17,8

De gegevens zijn afkomstig van een proef- en selectieperceel van de Universiteit van Bologna in Vignola (Italië).

Grace Star produceert grote vruchten.

Grace Star

Tabel 2. Vruchtkwaliteit van vijf Star-rassen op drie onderstammen in het zevende groeijjaar

Ras	Onderstam	% >28 mm	Vruchtgewicht (g)	Hardheid Durofel 25	Suiker-gehalte (°Brix)	Zuurgehalte (g/liter)
Sweet Early Panaro 1	Colt	12,4	9,2	55,7	15,4	4,53
	MM 14	13,4	8,8	48,6	15,5	4,31
	CAB 6P	12,2	9,3	56,3	14,9	4,29
Burlat	Colt	10,9	7,6	48,0	17,9	7,94
	MM 14	11,0	8,5	42,0	15,8	8,66
	CAB 6P	12,6	9,1	43,8	18,1	9,78
Early Star Panaro 2	Colt	5,4	7,3	54,3	19,8	9,28
	MM 14	1,8	7,6	59,2	16,9	9,73
	CAB 6P	28,7	9,7	59,9	17,1	9,94
Grace Star	Colt	88,7	14,9	74,0	15,8	7,92
	MM 14	51,9	11,9	70,0	15,2	6,50
	CAB 6P	88,2	13,1	74,0	15,2	8,24
Giorgia	Colt	9,0	8,4	69,6	16,5	8,55
	MM 14	16,0	8,6	75,6	15,5	7,65
	CAB 6P	23,6	9,5	74,2	16,9	8,77
Black Star	Colt	91,9	12,5	75,6	16,2	5,79
	MM 14	77,4	12,0	58,9	14,8	5,33
	CAB 6P	74,1	11,5	63,2	15,9	5,72
Big Star	Colt	80,0	11,5	65,0	15,5	5,40
	MM 14	65,5	11,7	59,0	15,5	5,37
	CAB 6P	66,5	11,7	67,0	13,7	4,91
Lapins	Colt	48,0	12,5	59,0	16,6	5,44
	MM 14	18,0	10,1	63,0	15,8	5,83
	CAB 6P	60,0	12,3	56,0	16,1	6,32

Tabel 3. Plukdata en vruchtkwaliteit van vier Star-rassen in het zesde groeijjaar

Ras	Datum	CTIFL- kleur-code	Vruchtgewicht (g)	Hardheid (kg/cm ²)	Suiker-gehalte (°Brix)	Zuurgehalte (g/liter)
Sweet Early Panaro 1	22 mei	2	8,3	0,69	14,2	4,3
	25 mei	4	10,4	0,55	16,3	5,4
	31 mei	6	10,8	0,26	15,0	4,4
Early Star Panaro 2	25 mei	3	8,4	0,56	14,1	8,4
	31 mei	5	9,5	0,44	15,3	7,9
	07 juni	6	11,4	0,41	18,0	7,0
Grace Star	07 juni	2	11,1	0,42	14,7	6,7
	12 juni	3	12,3	0,36	17,3	6,8
	15 juni	4	13,8	0,32	18,0	6,5
Black Star	15 juni	3	9,2	0,56	13,8	7,1
	18 juni	4	10,2	0,43	15,6	7,4
	23 juni	6	11,9	0,40	20,2	7,9

Bron: Grandi et al., 2009

Tabel 4. Consumentenonderzoek waarin Big Star is vergeleken met rassen die in dezelfde tijd of later rijpen

Ras	Uiterlijk		Maat		Hardheid		Smaak		Totale beoordeling	
Big Star	4,48	a	4,54	a	4,15	a	4,12	a	4,38	a
Ferrovia (Schneider's)	4,13	b	4,10	b	3,76	b	3,93	ab	4,00	b
LaLa Star	4,39	a	4,57	a	4,10	a	4,21	a	4,27	a
Lapins	4,02	b	3,92	c	3,75	b	3,88	b	3,85	bc
Sweetheart Sumtare	3,61	c	3,41	d	3,72	b	3,62	c	3,57	c

Het onderzoek is uitgevoerd onder 185 consumenten in Alberobello in de provincie Bari, Italië.

De schaal van de beoordelingen loopt van 1 tot 5, waarbij 1 = slecht en 5 = zeer goed.

Getallen in dezelfde kolom, gevolgd door dezelfde letter zijn niet betrouwbaar verschillend.

Bron: Lugli et al., 2008